

Nejtěžší bylo zařídit financování, říká o studiu na Oxfordu doktorand Gor Vartazaryan

19.1.2026 - Markéta Černá | Právnická fakulta UK

Plánujete vycestovat během studia na Erasmus nebo nějakou jinou zahraniční stáž? Pak je tento rozhovor určen právě vám. Gor Vartazaryan je naším studentem doktorandského studia na katedře ústavního práva. Kromě práv vystudoval i politologii na Fakultě sociálních věd a aktuálně studuje na University of Oxford jednoletý magisterský obor Social-legal Studies, kde se věnuje empirickému výzkumu se zaměřením na chování soudců u Evropského soudu pro lidská práva. Dlouhodobě ho zajímá hlavně fenomén soudních disentů, tedy odlišných stanovisek soudců. Jaké to je, studovat na Oxfordu, a proč byste to měli zkusit taky?

Proč si s tímto tématem zvolil právě Oxford a nezamířil rovnou do Štrasburku, kde bys byl přímo u zdroje?

To je moc zajímavá otázka. Já teda upřímně jsem dlouhodobě měl jako velký sen, že bych chtěl studovat na jedné z nejprestižnějších univerzit světa. Uvažoval jsem nad Ivy league školami (označení pro osm nejprestižnějších univerzit v USA – Brown, Columbia, Cornell, Dartmouth, Harvard, Princeton, UPenn, Yale), a pak nad „Oxbridge“ (zkratka pro Oxfordskou univerzitu a Univerzitu v Cambridge), přičemž Centre for Social-legal Studies mě zaujalo nejvíce právě z toho důvodu, že zkoumají právo jako sociální fenomén a zároveň tím, že zkoumají práva jako sociální fenomén, tak typickým rysem studia na Social-legal Centre je to, že vyjedete někam do terénu sbírat data; tím pádem vlastně to, že bych se pak soustředil na Štrasburk by bylo ideální, jelikož tam se bude dít můj „field work“. Tam vlastně i za několik měsíců poletím a bude tam probíhat fáze sběru dat pro můj výzkum. Z tohoto důvodu jsem vlastně Štrasburk nějak nezvažoval a podával jsem si nakonec přihlášku jenom na Oxford.

A ten Oxford sis vybral sám, nebo je to standardní nabídka právnické fakulty?

Oxford jsem si vybral sám vlastně v rámci doktorského studia jsem viděl, že jedna z těch podmínek je výjezd do zahraničí. Tím pádem jsem se rozhodl, že bych si tady ten výjezd prodloužil a zároveň získal zajímavější a silnější zahraniční zkušenost. A pro mě ten MPhil (Master of Philosophy) na Social-legal byla ideální varianta, jelikož je to jenom jednoletý obor; tím pádem pak budu mít i dostatek času na svoji disertační práci a zároveň mi to umožní pracovat na velice podobném tématu. Můj disertační projekt a můj projekt na Oxfordu se prolínají a tím pádem je to pro mě vlastně perfektní kombinace.

Představ nám teď trochu víc to oxfordské centrum.

Oxfordské centrum přijímá studenty, kteří se hlásí na „research degrees“. Tady je zásadní zmínit ten rozdíl, že Oxford nabízí „taught degrees“ a „research degrees“. Rozdíl spočívá v tom, že „research degrees“ je pro studenty, kteří mají vlastní výzkumný projekt. A v rámci toho studia se budou věnovat primárně výzkumu.

Předměty, které k tomu mají, jim mají napomoci, aby ten výzkum včas a co nejlépe dokončili. Zatímco „taught degree“ je typický studijní obor, v rámci kterého máte povinné předměty, povinně volitelné předměty, musíte pravidelně chodit na semináře, odevzdávat určité úkoly a pak skládat zkoušky. Upřímně, po pěti letech studia na Právnické fakultě a na Fakultě sociálních věd jsem už

chtěl změnit ten režim zkouškového období a studijní části, a proto jsem si zvolil ten „research degree“. Naše centrum je tedy zaměřeno jenom na ten výzkum. Máme jak doktorské studenty, tak ty jednoleté magisterské studenty. Do toho tam máme „visiting scholars“, což vlastně každý semestr nám přijíždí akademici z různých koutů světa a pracují na svých pracích, nebo nám prezentují akademické texty, které již publikovali a vlastně to obohacuje celé centrum. Nacházíme tam různé průniky mezi naším výzkumem a výzkumem, který se děje jinde ve světě a jsme tak vlastně v konstantním obrazu o vědeckém dění. Ještě asi důležité zmínit, že patříme pod právnickou fakultu oxfordskou, ale v paralele k právnické fakultě v Praze je vlastně naše centrum jakousi katedrou, možná centrem, které je v něčem trochu oddělené, i tím zaměřením. Máme i své vlastní prostory, svoji vlastní kancelář. Některé předměty jsou otevřené i studentům jiných oborů na právnických fakultách a zároveň my máme některé předměty, kde jsou udělané výlučné pro nás, takže nějaké rozdělení tam je, ale formálně spadáme pod právnickou fakultu na Oxfordu.

Jak vlastně bylo těžké se tam dostat?

To je dobrá otázka. Kdybychom se bavili čistě statisticky, tak v mém ročníku se hlásilo 170 lidí a přijali nás osm, z toho tři jsme na jednoletém magisterském oboru a pět studentů je na doktorském studiu. Myslím si, že Oxford sice je náročný v podmínkách, které klade, ale myslím si, že je máme na fakultě mnoho talentovaných studentů či studentek, kteří by tato kritéria splňovali. Upřímně si myslím, že přihláška, nebo celý ten proces přijetí, je náročný ze dvou důvodů nebo ze dvou fází: ta první fáze je vůbec dostat tu nabídku na Oxford jet a ta druhá je získat financování, což je vlastně velký úkol sám o sobě.

Ta nabídka přišla od koho?

V zásadě to funguje tak, že teď vlastně konec přihlášek je na konci ledna pro ty naše obory, pak vlastně čekáte několik měsíců na dopis od Oxfordu a vám vlastně přijde dopis, který se nazývá „offer“ a je to vlastně nabídka, že můžete nastoupit na to studium, ale v momentě, kdy ji přijmete, tak se právně zavazujete, že zaplatíte školné, a to je pro ten můj obor kolem 31 000 liber. Bavíme se tedy asi o nějakých 860 000 korunách, takže předtím, než tu nabídku přijmete, tak se dvakrát rozmyslíte, jestli tím chcete být právně zavázána a začnete sbírat financování všude možné a zjišťovat, jaké máte možnosti. Takže v momentě, kdy jsi byl přijatý, jak jsi postupoval dál? Právě ohledně těch financí?

Na začátek jsem si udělal list všech „scholarshipů“, které se nabízejí pro české studenty. Tam jsem podal přihlášky. Musím říci, že na mnoha místech jsem byl neúspěšný. Byl to opravdu velký boj, ale byl jsem úspěšný u Sekyra foundation, kde jsem získal část financování pro své studium. Pak jsem část peněz získal i zde na Právnické fakultě v Praze, za což vděčím Nadaci právnické fakulty a zároveň tím, že jsem stále doktorandem, tak mám možnost žádat o fondy mobility, které mi také hodně pomohly. Na závěr jsem měl obrovské štěstí, že mě z velké části podpořila Oxfordská právnická fakulta a tím jsem tu požadovanou částku nasbíral. Tady je ještě dobré zmínit, že nově vzniká iniciativa Oxbridge stipendium pro české a slovenské studenty, která má ulehčit ten proces budoucím studujícím, kteří dostanou tu nabídku, takže určitě doporučuji podívat se na jejich stránky. Doufám, že to pomůže zpřístupnit budoucím studentům možnost studia na Oxbridge, jelikož upřímně, pro mě osobně ta fáze hledání financování byla v něčem mnohem náročnější, než vytváření přihlášky a proces samotného přijetí.

Jak to vlastně funguje na univerzitě v Oxfordu? Kdybys měl popsat třeba svůj běžný den?

Je to velice intenzivní zážitek. Kdybych měl popsat svůj běžný den během semestru, tak v zásadě by to byla kombinace přednášek, práce v kanceláři, schůzky se školitelkou, případně s dalšími profesory, kde konzultuji své práce nebo konzultujeme práce jiných spolužáků, a to by bylo těch osm

pracovních hodin. Těch dalších osm pracovních hodin, tak tam je rozdělený čas na nějaké sociální akce večer, to jsou typicky formální večere. Snažím se využívat i těchto sociálních možností, které Oxford nabízí a různých akcí, ale zároveň je tam i mnoho práce po večerech, často čtu akademické práce a doháním resty a úkoly, které mi zadává moje školitelka. Takže je to kombinace seminářů, práce na mém výzkumu, konzultací a někdy i nějakých sociálních akcí na Oxfordu.

Ty jsi teď v polovině studia, začal jsi na podzim a končíš na jaře?

Ano, ale z hlediska oxfordských semestrů mám za sebou první třetinu. Oxford totiž má studium rozdělené na tři semestry. A nám teď v polovině ledna začne druhý semestr. Z hlediska času moje studium začalo v září a skončí počátkem dalšího září, takže minimálně do počátku září mám čas na sepsání toho výzkumu a pak už bude nutné ho jen obhájit před komisí.

Představ nám teď blíže svůj výzkum, se kterým jsi tam jel.

Můj výzkumný projekt se zabývá rozhodnutími týkající se migrace a ochrany hranic před Evropským soudem pro lidská práva. Já se dlouhodobě zabývám odlišnými stanovisky, jak na českém Ústavním soudu, tak i na dalších soudech a mojí primární myšlenkou bylo zkoumat, jak soudci přistupují k odlišným stanoviskům u těchto případů na Evropském soudu pro lidská práva. Aktuálním problémem ale je, že tento soud je právě pod velkým politickým tlakem v květnu a prosinci minulého roku (2025) obdržel dopis od v květnu od devíti členských států Rady Evropy, v prosinci od 27 členských států Rady Evropy, kde vlastně ty státy vyzývaly Evropský soud pro lidská práva, aby mírnil svoji judikaturu v otázkách týkající se migrace, a i z tohoto důvodu je ten soud teď velice uzavřený a neposkytuje mnoho rozhovorů jak pro akademické, tak pro mediální účely. A tím pádem je můj výzkum o to více aktuální a o to více zajímavý, jelikož právě teď je ta chvíle, kdy ten soud je pod největším tlakem, takže mým cílem je zjistit, jak soudci přistupují teď k psaní odlišných stanovisek v těchto politicky velice citlivých případech.

Tenhle politický tlak, to je precedent, nebo už se někdy v minulosti něco takového stalo?

Historicky Evropský soud pro lidská práva byl určitě pod takovým tlakem, ale z pozice dlouhodobého pozorovatele mi přijde, že tento tlak je velice výjimečný a reflektuje i politickou situaci v Evropě.

V jaké fázi výzkumu teď jsi?

Aktuálně jsem ve fázi, a to je důležité zmínit, že pro mě tady to bylo velice zajímavou novinkou. Oxford má velice specifický etický proces. Než vůbec začnete výzkum dělat, musíte získat etické povolení. Ten proces je velice náročný, dlouhý a komplikovaný. Před tím, než vůbec začnete etické povolení vyplňovat, musíte absolvovat různá školení. A pak musíte připravit mnoho materiálu, takže já jsem aktuálně ve fázi, ve které už to etické povolení mám. Domlouvám si schůzky se soudci, abych s nimi mohl udělat rozhovory a následně mě bude čekat výjezd do Štrasburku. Do toho bych ještě doplnil, že můj výzkum nebude stát jenom na rozhovorech se soudci, ale zároveň vytváří velký soubor dat všech soudních rozhodnutí, které se týkají případu ochrany hranic a imigrace nad Evropským soudem pro lidská práva, a tyto rozhovory budou následně analyzovány i s ohledem na judikaturu, kterou Evropský soud pro lidská práva generuje.

A to je samostatný výzkum, nebo je to součást tvé disertace?

Moje disertace na Právnické fakultě tady v Praze se týká toho, proč vlastně soudci disentují. Tím pádem ta moje nasbíraná data ze Štrasburku budou moci být využita v budoucnosti i pro tyto účely, vlastně se z nich budu snažit získat, jaké jsou ty motivace soudců uplatňovat ty disentanční stanoviska, zatímco pro účely mého oxfordského výzkumu se budu spíše zabývat tím, jak vnímají svoji roli v těch

politicky senzitivních případech. Když bys měl srovnat Univerzitu Karlovu s Oxfordskou univerzitou: v čem se liší, nebo jestli je něco třeba i spojuje?

Pro mě je to velice odlišné, hlavně ve stylu výuky. Já jsem si záměrně zapsal mnohé předměty na Právnické fakultě na Oxfordu, abych si mohl vytvořit nějaké porovnání, dokonce tím, že jsem právě studoval i politologii na Fakultě sociálních věd, tak jsem docházel i na některé předměty na katedře politologie na Oxfordu. A musím říct, že pro mě je asi velký rozdíl v tom stylu výuky a ten rozdíl spočívá primárně v tom, že na Oxfordské univerzitě je mnohem, mnohem silnější důraz na tu diskusní část během seminářů; na to, aby se studenti zapojili a vlastně přispěli jak svými znalostmi, tak svojí dosavadní prací, například rešeršemi, které udělali před tím seminářem, a sdíleli své poznatky. To je první bod a druhý bod je, že valná část práce, kterou dostáváme na seminářích, je napsání esejí na různá témata a je to velice specifický styl psaní esejí, kde musíte umět strukturovat přesvědčivě své argumenty. Přijde mi, že na to takový důraz tady v Praze nemáme.

Když bys měl popsat tu oxfordskou univerzitu: je to nějaký obrovský kampus, nebo ty jednotlivé fakulty jsou rozptýlené po městě jako v Praze? Jaký máš pocit v Oxfordu? Jaký máš pocit v Praze?

Když mi tady ten dotaz pokládali kamarádi moje první měsíce na Oxfordu, tak jsem jim říkal, že Oxford není univerzitou ve městě, ale je to město v univerzitě. Vlastně když se budeme pohybovat v tom hlavním centru Oxfordu, tak valná většina budov je vlastně nad univerzitou nebo jednotlivým kolejemi a člověk se tam cítí jako v akademické pohádce, obzvlášť právě kvůli tomu, jaká je ta architektura těch budov a ta historická tradice toho Oxfordu vytváří až takové kouzelné prostředí. Takže já bych řekl, že Oxford je univerzita ve městě anebo město v univerzitě.

Když bys měl doporučit studentům, kam by se třeba měli podívat během toho magisterského studia, případně kam během toho doktorandského studia, protože ty jsi byl už na Erasmu předtím, nebo ne?

Já jsem právě na Erasmu nebyl, protože jsem studoval dvě vysoké školy zároveň. Vždycky jsem si říkal, že vyjet musím, ale až v momentě, kdy budu mít klid a ten klid jsem měl až po státnicích a tím pádem právě Erasmus pro mě ani nebyl moc možností, protože ty dílčí zkouškové periody byly hrozně náročné. A kdybych někam vyjel, tak bych si tím ještě více protáhnul studium, což pro mě tehdy nebyla možnost. Kdybych měl studentům doporučit, kam vyjet: myslím si, že ty Erasmu jsou určitě skvělou příležitostí, ale zároveň vím, že mnozí studenti mohou mít ambice vydat se právě po škole na jednu z těch nejprestižnějších univerzit, a těm bych doporučil se tady toho snu nevzdávat; tvrdě pracovat, protože to přijetí opravdu není lehké, není to zadarmo. Ty podmínky jsou na náročné, neexistují zkratky, jak to přeskočit, prostě člověk určité věci musí v tom životopise mít, aby byl možným kandidátem na tady ty školy, ale myslím si, že to stojí za to a že ten přínos pak pro ně bude obrovský.

Ptala se: Markéta Černá

<https://www.prf.cuni.cz/aktuality/nejtezsi-bylo-zaridit-finacovani-rika-o-studiu-na-oxfordu-doktorand-gor-vartazaryan>